

Brüssel, 19. detsember 2018
Rev1

TEADE SIDUSRÜHMAMAELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELI JA ELI HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEM

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. See tähendab, et alates 30. märtsist 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi („väljaastumise kuupäev“)¹ saab Ühendkuningriigist „kolmas riik“².

Väljaastumiseks valmistumine on lisaks ELi ja liikmesriikide ametiasutustele oluline ka eraõiguslike isikute jaoks.

Pidades silmas ebamäärast olukorda seoses väljaastumislepingu ratifitseerimisega, tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eelkõige majandustegevuses osalejatele meelde õiguslikke tagajärgi, millega nad peavad arvestama, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik.

Kui väljaastumislepingu eelnõus³ ettenähtud üleminekuperioodiga seoses ei lepita kokku teisiti, ei kohaldata alates väljaastumise kuupäevast Ühendkuningriigi suhtes enam ELi eeskirju, millega reguleeritakse ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem,⁴ ja komisjoni 2. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register⁵. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

---

¹ Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 võib Euroopa Ülemkogu otsustada ühehäälselt kokkuleppel Ühendkuningriigiga, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

² Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

³ Vt läbirääkijate tasandil 14. novembril 2018 kokku lepitud *Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumislepingu eelnõu* neljas osa (https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-uk-eu-agreed-negotiators-level-14-november-2018-including-text-article-132_en).

⁴ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁵ Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

1. ELI HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEMI KOHALDAMISALA

Direktiivi 2003/87/EÜ kohaldatakse direktiivi I lisas loetletud tegevusaladest tulenevate heitkoguste ja II lisas loetletud kasvuhoonegaaside suhtes (vt direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 2). Direktiivi 2003/87/EÜ I lissasse kuuluvad teatavad tegevused paiksetes käitistes, aga ka lennundus.

1.1. Paiksed käitised

Direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt hõlmab ELi heitkogustega kauplemise süsteem kõiki ELi liikmesriikide paikseid käitisi, mis tegelevad direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusaladega ning paikskavad atmosfääri direktiivi 2003/87/EÜ II lisas loetletud kasvuhoonegaase.

Alates väljaastumise kuupäevast ei kuulu Ühendkuningriigis asuvad paiksed käitised enam liidu õiguse ega ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse.

1.2. Lennundus

Kuigi direktiivi 2003/87/EÜ kohaldatakse üldiselt kõigi „lendude suhtes, mis saabuvad lennuväljale või lahkuvad lennuväljalt, mis asub selle liikmesriigi territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut” (direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3a ja I lisa punkt 6), on selles sätestatud ka erand direktiiviga ette nähtud põhikohustustest seoses „väljaspool EMPd asuvate riikide lennuväljadele maanduvate ja sealt väljuvate lendudega” (direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 28a).

Alates väljaastumise kuupäevast kohaldatakse Ühendkuningriigist ELi ja EList Ühendkuningriiki suunduvate lendude suhtes erandit ELi heitkogustega kauplemise süsteemist.

2. ÕHUSÕIDUKI KÄITAJAT HALDAV LIIKMESRIIK

Selleks et tagada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi nõuetekohane rakendamine lennunduses, on direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 18a määratletud õhusõiduki käitajat haldav liikmesriik.

Alates väljaastumise kuupäevast ei tegutse Ühendkuningriik enam haldava liikmesriigina. Komisjoni talitused ajakohastavad komisjoni määruses (EÜ) nr 748/2009⁶ esitatud õhusõiduki käitajate jaotuse loetelu iga-aastase ajakohastamise⁷ käigus, et teavitada õhusõiduki käitajaid haldavast liikmesriigist^{8, 9}.

---

⁶ Komisjoni 5. augusti 2009. aasta määrus (EÜ) nr 748/2009 nimekirja kohta õhusõiduki käitajatest, kes teostasid direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud lennutegevusi 1. jaanuaril 2006 või pärast seda, millega täpsustatakse iga õhusõiduki käitajat haldav liikmesriik (ELT L 219, 22.8.2009, lk 1).

⁷ Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 18a lõike 3 punkt b.

⁸ Vt komisjoni teatise „Valmistumine Ühendkuningriigi väljaastumiseks Euroopa Liidust 30. märtsil 2019: eriolukorra tegevuskava“ II lisa, COM(2018)880, 13. november 2018.

3. TÕENDAMISARUANDED JA TÕENDAJATE AKREDITEERIMINE

Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõikele 3 tuleb käitise või õhusõiduki käitajatel igal aastal teha seiret CO₂ heite kohta ja anda pädevale asutusele selle kohta aru. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 15 kohaselt peavad need aruanded olema tõendatud.

Vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067 (milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ)¹⁰ artiklile 44 ja II lisale peab tõendaja, kes väljastab tõendamisaruaande, olema akrediteeritud vastavalt kõnealuse määruse ja määruse (EÜ) nr 765/2008¹¹ sätetele.

Alates väljaastumise kuupäevast ei kehti ELis enam Ühendkuningriigi riikliku akrediteerimisasutuse akrediteeringud.

Sellest tulenevalt ei saa Ühendkuningriigi riikliku akrediteerimisasutuse poolt akrediteeritud tõendajad väljaastumise kuupäevast alates enam direktiivi 2003/87/EÜ kohaseid tõendamisaruaandeid väljastada.

4. KONTOD LIIDU REGISTRIS

Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 19 kohaselt hoitakse ELi heitkogustega kauplemise süsteemi alusel eraldatud lubatud heitkoguse ühikuid (LHÜd) liidu registris. Liidu registriga jälgitakse, kellele kuuluvad LHÜd paiksete käitiste ja õhusõidukite käitajate elektroonilistel kontodel. Liidu register toimib ka ELi ja üksikute liikmesriikide Kyoto protokollis registrina¹².

Liidu registri kontosid haldab ELi liikmesriik.

Alates väljaastumise kuupäevast ei saa Ühendkuningriik enam hallata kontosid liidu registris ja liidu register ei toimi enam Ühendkuningriigi Kyoto protokollis registrina. Alates väljaastumise kuupäevast ei ole enam võimalik juurde pääseda Ühendkuningriigi hallatavatele liidu registri kontodele ega Ühendkuningriigi Kyoto protokollis registri kontodele.

---

⁹ See jaotus omab tähtsust ka lennundusjulgestuse valdkonnas, kuna sellega määratakse kindlaks „pädev asutus”, kes määrab kolmanda riigi lennujaamast liitu vedavad lennuettevõtjad. Vt komisjoni 5. novembri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/1998 (millega nähakse ette lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamise üksikasjalikud meetmed) (ELT L 299, 14.11.2015, lk 1) lisa punkt 6.8.1.1.b. ning „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine ELis ning ELi õigusnormid lennundusjulgestuse ja meresõidu turvalisuse valdkonnas“ (REV1, 23. oktoober 2018).

¹⁰ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määruse (EL) nr 525/2013 (kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta) artikkel 10 (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

5. LHÜDE MÜÜK ENAMPÄKKUMISEL JA TASUTA ERALDAMINE NING RAHVUSVAHELISTE ÜHIKUTE VAHETAMINE

ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga on ette nähtud liikmesriikide LHÜde enampakkumine,¹³ LHÜde tasuta eraldamine liikmesriikide poolt¹⁴ ja rahvusvaheliste ühikute vahetamine käitise ja õhusõiduki käitajate poolt¹⁵.

Alates väljaastumise kuupäevast ei saa Ühendkuningriik enam LHÜsid enampakkumisel müüa, Ühendkuningriigi hallatavatele kontodele ei saa tasuta LHÜsid eraldada ning Ühendkuningriigi hallatavad käitise ja õhusõiduki käitajad ei saa rahvusvahelisi ühikuid vahetada.

Sidusrühmadele tuletatakse meelde, et alates 1. jaanuarist 2019 tähistatakse Ühendkuningriigi poolt enampakkumisel müüdavad või eraldatavad LHÜd riigikoodiga¹⁶. Riigikoodiga tähistatud LHÜsid ei saa tagastada ükski käitise ja õhusõiduki käitaja¹⁷. Ühendkuningriigi poolt enampakkumisel müüdavate või eraldatavate LHÜde tähistamine riigikoodiga lõpetatakse päeval, mis järgneb päevale, mil väljaastumislepingut käsitlevad ratifitseerimiskirjad on hoiule antud¹⁸.

Peale selle on komisjonil vastavalt määruse (EL) nr 389/2013 artikli 99 lõikele 5 õigus peatada Ühendkuningriigi puhul LHÜde tasuta eraldamine, enampakkumine ja rahvusvaheliste ühikute vahetamine. Selle põhjal on komisjon oma eriolukorra meetmete osana andnud põhihaldajale korralduse peatada asjaomased protsessid Ühendkuningriigi jaoks alates 1. jaanuarist 2019 kuni päevani, mis järgneb päevale, mil väljaastumislepingut käsitlevad ratifitseerimiskirjad on hoiule antud¹⁹.

Üldist teavet selle teema kohta leiab ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevalt komisjoni veebilehelt (https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en). Vajaduse korral lisatakse veebilehele täiendavat teavet.

¹³ Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 10.

¹⁴ Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 10a.

¹⁵ Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 11a.

¹⁶ Määruse (EL) nr 389/2013 artikli 41 lõige 4.

¹⁷ Määruse (EL) nr 389/2013 artikli 67 lõige 4.

¹⁸ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) .../..., millega muudetakse komisjoni 2. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 389/2013 liidu registri loomise kohta (C(2018)8871 final) (https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en).

¹⁹ Komisjoni 17. detsembri 2018. aasta otsus, mis käsitleb põhihaldajale korralduse andmist peatada ajutiselt Ühendkuningriigi selliste asjakohaste protsesside kinnitamine Euroopa Liidu tehingulogis, mis on seotud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise ja enampakkumisel müügi ning rahvusvaheliste ühikute vahetamisega (C(2018) 8707).

Euroopa Komisjon
Kliimameetmete peadirektooraat